EIDSBERG KOMMUNE

Møteinnkalling
for
Hovedutvalg for miljø og teknikk

Møtedato: 25.11.2014
Møtested: Kulturtorget, møterom 1
Møtetid: 18:00

Forfall meldes til Tone Åsrud Reime innen fredag 21.11.14.
Varamedlemmer møter bare etter nærmere innkalling.

Saksliste

Saksnr	Tittel
14/88	Orienteringer/drøftinger - Hovedutvalg for miljø og teknikk 25.11.14
14/89	Godkjenning av protokoll - Hovedutvalg for miljø og teknikks møte 21.10.14
14/90	Frivillighetsmelding 2014
14/91	Kostnadsoverslag - omlegging av fylkesvei 692 forbi Folkenborg Museum
14/92	Kostnadsgrense for tilkobling til offentlig avløpsnett
14/93	12/14 - Tenorveien 1 - Bruksendring fra næring til bolig - dispensasjon fra kommuneplanens areldel
14/94	230/112 - Smedgaten 11 - fasadeendring - bruksendring fra nærings- til boligformål
14/95	Avtale om mottak og behandling av avløpsvann og septikslam mellom Trøgstad og Eidsberg kommune
14/96	Avtale om samarbeid mellom Trøgstad og Eidsberg kommuner. Utbygging og drift av utvidet drikkevannsproduksjon ved Sandstangen Vannverk
14/97	Politisk organisering i Eidsberg kommune
14/98	Årsbudsjett, avgifter og gebyrer 2015
14/99	Høringsuttalelse – Vannforvaltning og tiltaksprogram for vannområde Glomma Sør 2016-2021

Saksframlegg

Orienteringer/drøftinger - Hovedutvalg for miljø og teknikk 25.11.14

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Tone Åsrud Reime	FE - 033, FA - L	14/4738

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/88	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014

1. Status drift/økonomi
2. Status – tomtesalg
3. Høringsuttalelse – Vannforvaltning og tiltaksprogram for vannområde Glomma Sør 2016-2021
4. VA-utbyggingen og info om selvkostberegninger

Hovedutvalg for miljø og teknikks vedtak:

Saksframlegg

Godkjenning av protokoll - Hovedutvalg for miljø og teknikks møte 21.10.14

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Tone Åsrud Reime	FE - 033, FA - L	14/4709

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/89	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014

Rådmannens forslag:

Protokoll fra hovedutvalgs for miljø og teknikks møte 21.10.14 godkjennes.

Hovedutvalg for miljø og teknkks vedtak:

Saksopplysninger:

Protokoller fra offentlige utvalg skal formelt godkjennes før vedtakene iverksettes. I praksis godkjenner leder Anne Borger Mysen (H) protokollen på vegne av hovedutvalget når denne er ferdigskrevet. Informasjon om godkjent protokoll er sendt medlemmer og varamedlemmer.

Saksframlegg

Frivillighetsmelding 2014

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Knut Olav Brekklund Sæves		14/3886

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/17	Rådet for funksjonshemmede	PS	24.11.2014
14/21	Eldrerådet	PS	25.11.2014
14/19	Ungdomsrådet	PS	25.11.2014
14/34	Administrasjonsutvalget	PS	25.11.2014
14/56	Hovedutvalg for kultur og oppvekst	PS	25.11.2014
14/35	Hovedutvalg for helse og velferd	PS	25.11.2014
14/90	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014
	Formannskap	PS	
	Kommunestyret	PS	

Rådmannens forslag:

Saken legges frem for formannskapet/kommunestyret med slik **innstilling:**

Frivillighetsmeldingen 2014 vedtas som forpliktende styringsdokument for kommunens samspill med den lokale frivilligheten.

Kommunestyrets vedtak:

Formannskapets innstilling:

Administrasjonsutvalgets innstilling:

Hovedutvalgenes innstilling:

Rådenes innstilling:

Saksopplysninger:

Eidsberg kommune har utviklet Frivillighetsmeldingen 2014 med hensikt å bidra til gode vilkår og rammebetingelser for et rikt, mangfoldig og uavhengig frivillighetsliv til det beste for vårt lokalsamfunn. Meldingen har vært til høring i seks uker.

Rådmannens merknader:

Frivillige organisasjoner i Eidsberg spiller en sentral rolle i lokal verdiskaping, og i å bygge og holde ved like et godt fellesskap. De skaper livskvalitet, engasjement og tilhørighet, og styrker oss som lokalsamfunn. Eidsberg kommune ønsker å være en positiv og konstruktiv tilrettelegger og støttespiller for en levende og selvstendig frivillig sektor.

«Frivillighetsmeldingen 2014» er den første frivillighetsmeldingen som er skrevet for Eidsberg kommune, og danner grunnlaget for kommunens samspill med frivillig sektor.

Meldingen er fundamentert i «Plattform for samspill og samarbeid mellom frivillig og kommunal sektor 2013-2015», som er en avtale mellom KS (Kommunesektorens organisasjon) og Frivillighet Norge, og den skisserer mål og tiltak innenfor tre innsatsområder for å sikre et konstruktivt samspill mellom kommunal og frivillig sektor i Eidsberg.

Frivillighetsmeldingen har ligget ute til høring i seks uker, og rådmannen berømmer de som har brukt tid på å gå gjennom meldingen for å gi sine høringsinnspill:

- **Statens vegvesen:**
- Ingen avgjørende merknader.
- Rådmannens vurdering: *Tas til etterretning.*

- **Eidsberg velferdssentral:**
- Styret understreker betydningen av Velferdssentralens arbeid for eldre og enslige i kommunen.
- Styret understreker at en plattform for samarbeid mellom frivillig og kommunalsektor må inkludere velferdssentralens medlemmer i tillegg til de ulike ideelle organisasjonene.
- Rådmannens vurdering: *I rådmannens definisjon av frivillighet, inkluderer dette, sli vi forstår det, også Eidsberg Velferdssentral og dets medlemmer. Innspillet tas til etterretning, og vi håper på et positivt samspill videre.*

Konklusjon:

Frivillighetsmeldingen 2014 vedtas som forpliktende styringsdokument for kommunens samspill med den lokale frivilligheten.

Vedlegg:
Frivillighetsmelding 2014 - Uttalelse til høringsforslag
Uttalelse til høring - Frivillighetsmelding 2014
Frivillighetsmeldingen 2014

Saksframlegg

Kostnadsoverslag - omlegging av fylkesvei 692 forbi Folkenborg Museum

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Jan-Erik Fredriksen		14/4674

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/91	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014
	Kommunestyret	PS	

Rådmannens forslag:

Notatet tas til orientering.

Kommunestyrets vedtak:

Hovedutvalg for miljø og teknikks innstilling:

Saksopplysninger:

Det har vært et ønske om å få fram et kostnadsoverslag over hva en omlegging av fylkesvei 692 forbi Folkenborg Museum kan beløpe seg til.

Det er utarbeidet et notat som viser overslag over kostander med utgangspunkt i erfaringstall fra Statens Vegvesen. Notatet følger som vedlegg til denne saken.

Rådmannens merknader:

Notatet antyder at opparbeidelse av veistrekningen forbi Folkenborg Museum vil kunne koste ca 60 mill kr. Det er selvfølgelig betydelig usikkerhet til slike kostnadsanslag, men det gir likevel et bilde av hva en kan forvente at et slikt prosjekt vil koste.

Prosjektet er ikke innarbeidet i forslaget til budsjett 2015

Vedlegg:

Kostnadsanslag omlegging av fylkesvei ved Folkenborg museum (2)

FV 692 - Haga - Folkenborg - kart

Saksframlegg

Kostnadsgrense for tilkobling til offentlig avløpsnett

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Wenche Myhrvold Olsen	HIST - 09/543	14/1083

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/92	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014
	Kommunestyret	PS	

Rådmannens forslag:

Saken legges fram for kommunestyret med slik **innstilling**:

1. Pålegg om tilknytning til offentlig avløpsnett kan gis der tilknytning kan skje for en kostnad for eier på inntil 2G per boenhet (der G er folketrygdens grunnbeløp).

2. For eiendommer med flere boenheter på samme gårds- og bruksnummer, der felles privat avløpsanlegg ville ha vært et reelt alternativ, kan pålegg om tilknytning til offentlig avløpsnett gis der tilknytning kan skje for en kostnad for eier på inntil 1,5G per boenhet (der G er folketrygdens grunnbeløp). Administrasjonen må gjøre en individuell vurdering av hvert enkelt tilfelle.

3. Kostnadsgrensene i punkt 1 og 2 gjelder kun eiendommer i områder som i kommuneplanen er definert som LNF-områder, som ikke omfattes av plan- og bygningslovens § 27-2.

Kommunestyrets vedtak:

Hovedutvalg for miljø og teknikks innstilling:

Saksopplysninger:

Den 16.02.2012 i sak 22/12 vedtok Eidsberg kommunestyre en kostnadsgrense på 2 G for tilknytning til offentlig avløpsnett: «Pålegg om tilknytning til offentlig avløpsnett kan gis der tilknytning kan skje for en kostnad for huseier på inntil 2G (der G er folketrygdens

grunnbeløp).»

Den 10.06.2014 i sak 14/49 ba hovedutvalg for miljø og teknikk administrasjonen om å utrede alternativer for mer balanserte utgifter for grunneier i de tilfeller der bestemmelsen om 2G per hus blir klart urimelig i forhold til etablering av minirenseanlegg eller infiltrasjonsanlegg.

Administrasjonen har forstått kostnadsgrensen på 2G til å gjelde per boenhet, men ser at det opprinnelige vedtaket i sak 22/12 ikke er presist nok. I henhold til vedtak i sak 14/49 er det også behov for en nærmere avklaring av kostnadsgrensen for eiendommer med flere boenheter.

Den 25.09.2014 i sak 14/67 vedtok Eidsberg kommunestyre å utsette saken. Det var en omfattende diskusjon rundt hvor høy kostnadsgrensen skal være. I lys av denne diskusjonen ser administrasjonen også et behov for å presisere i hvilke tilfeller kostnadsgrensen avgjør om en eiendom kan pålegges tilkoblet offentlig avløpsnett.

Rådmannens merknader:

Kostnadsgrensens betydning for eventuelt framtidig trykkavløp
Tilkobling til offentlig avløpsnett vurderes faglig sett å være et miljømessig bedre tiltak enn installasjon av minirenseanlegg. I forbindelse med opprydding i spredt avløp ønsker Eidsberg kommune å legge til rette for at flest mulig eiendommer tilkobles det offentlige avløpsnettet.

Hovedutvalg for miljø og teknikk vedtok i sak 14/66 den 16.09.2014 blant annet følgende:

1. Eidsberg kommune planlegger å legge til rette for at eiendommer i spredt bebyggelse kan tilkobles offentlig avløpsnett der det er hensiktsmessig, for eksempel ved å bygge trykkavløp.
   Administrasjonen gis fullmakt til å jobbe videre med disse planene. Avklaring av hvordan avløpsanleggene skal bygges og finansieres vil bli fremmet for politisk behandling når planene er klare.

Administrasjonen har dermed fått fullmakt til å jobbe videre med planer om trykkavløp i spredt bebyggelse, men det er foreløpig ikke avklart hvordan disse anleggene skal finansieres. Dette vil bli fremmet for politisk behandling senere. Administrasjonens utgangspunkt er at disse anleggene skal bygges som selvstendige anlegg, som finansieres av anleggsbidrag fra de eiendommene som kan tilkobles. Etablering av disse anleggene skal dermed ikke påvirke gebyrene for eksisterende abonnenter.

Kostnadsgrensen vil påvirke hvor høyt et anleggsbidrag kan være, og det vil få stor betydning for i hvor stor grad Eidsberg kommune kan legge til rette for trykkavløp i spredt bebyggelse.

Alternativet er at innbyggerne i aktuelle områder går sammen og bygger privat trykkavløp. En slik løsning innebærer at de private må betale merverdiavgift. Det er derfor mindre sannsynlig at slike prosjekter vil bli realisert.

Fordeler med offentlig avløpsnett
Ved behandling av sak 14/67 i Eidsberg kommunestyre 25.09.2014, ble det fremmet forslag om at anleggsbidrag for tilkobling til spredt trykkavløp prinsipielt ikke skal overstige alternativ kostnad ved å etablere godkjent minirenseanlegg.

Administrasjonen mener at et slikt prinsipp ikke tar tilstrekkelig hensyn til ulike fordeler ved at eiendommen tilkobles offentlig avløpsnett:

1. Levetid av anlegget det investeres i. Et minirenseanlegg har en antatt levetid på 20-25 år. Ledningsnett bygges for å vare betydelig lenger.
2. Miljø. Ved tilsyn i Morsa var det omkring 1/3 av minirenseanleggene som ikke fungerte tilfredsstillende. Minirenseanlegg er en godkjent løsning, men risikoen for forurensning vurderes å være større enn ved tilkobling til offentlig avløpsnett.
3. Ansvar. Eier av et minirenseanlegg er ansvarlig for at anlegget klarer utslippskravene. Er eiendommen tilkoblet offentlig avløpsnett er det kommunen som har ansvaret.
4. Vannforsyning. Eiendommer med dårlig privat vannforsyning ønsker offentlig vann. Det er flere områder i Hærland der innbyggerne har signalisert at de er villige til å investere for å få offentlig vann- og avløp.
5. Eiendommens verdi øker. Tilkobling til offentlig vann- og avløp vil gi en verdiøkning for eiendommen.

Administrasjonen vurderer at huseier i et tidsperspektiv på 20 år er tjent med en høyere investering i forbindelse med tilkobling til offentlig avløpsnett.

Investeringskostnader minirenseanlegg
Investeringskostnadene for et minirenseanlegg vil variere fra eiendom til eiendom, blant annet avhengig av:

- Antall meter avløpsledning som må skiftes/legges
- Grunn- og terrengforhold
- Avstand til resipient/utslippsløsning

Tabellen nedenfor gir ulike estimater for hva det vil koste å etablere et minirenseanlegg. Det vurderes at beregningene til Bioforsk ligger noe høyt i forhold til krav i Eidsberg kommune. I gjennomsnitt vil det koste omkring 100.000 kroner (1,1 G) å etablere et minirenseanlegg for ett hus.

Kilde	**Lav**		**Høy**	
	Kroner	G	Kroner	G
Avløp Norge	76.400	0,9	114.600	1,3
Bioforsk	120.000	1,4	145.000	1,6
Driftsassistansen i Østfold	80.000	0,9	120.000	1,4

Driftsutgifter minirenseanlegg
Kostnader til drift og vedlikehold av et minirenseanlegg består hovedsakelig av tre komponenter – en drift- og serviceavtale med et privat firma, strømutgifter og kommunal slamtømming. Bransjeforeningen for minirenseanlegg, Avløp Norge, angir at serviceavtale og

strømutgifter utgjør en årlig kostnad på omtrent 4000 kroner. Dette vurderes å være en minimumskostnad. Minirenseanlegg tømmes normalt en gang årlig.

I tabellen nedenfor er det beregnet hva det minst vil koste å ha minirenseanlegg med en årlig tømming og å være tilkoblet offentlig avløp med et vannforbruk på 150 m3 per år i Eidsberg kommune. Kostnader er beregnet både med avgifter for 2014 og foreslåtte avgifter for 2015.

	Årlige driftskostnader i kroner inkl. mva	
	Minirenseanlegg	Tilkoblet offentlig avløpsnett
Eidsberg kommune 2014	6.278	6.525
Eidsberg kommune 2015	6.619	6.938

Årlige driftskostnader vil variere avhengig av vannforbruk både ved minirenseanlegg og ved tilkobling til offentlig avløpsnett. Beregningene har ikke tatt hensyn til investeringskostnader i forhold til anleggets levetid.

Forhold til plan- og bygningsloven
I henhold til plan- og bygningsloven § 27-2 kan kommunen kreve at eksisterende byggverk knyttes til offentlig avløpsledning som går over nærliggende areal.

Gjeldende vedtak om kostnadsgrense på 2G for tilkobling skiller ikke mellom eiendommer som kan tilkobles eksisterende ledningsnett med hjemmel i § 27-2 og eiendommer som kan tilkobles eventuelle nye trykkavløpsanlegg i spredt bebyggelse.

For eiendommer nær eksisterende og planlagt offentlig ledningsnett (for eksempel i sentrumsnære områder og langs ny E18), er tilkobling den eneste aktuelle løsningen. Det må derfor presiseres at kostnadsgrensene for tilkobling til offentlig avløpsnett kun gjelder for eiendommer i spredt bebyggelse, som ikke kan pålegges tilkoblet offentlig ledningsnett som går over nærliggende areal i henhold til plan- og bygningsloven § 27-2.

Private avløpsanlegg tillates ikke i sentrumsnære områder med offentlig avløpsnett.

Lavere kostnadsgrense for eiendommer med flere boenheter
Med en kostnadsgrense på 2G per boenhet, vil eiendommer med flere bolighus kunne få kostnader på inntil 2G per hus. I spredt bebyggelse vil dette hovedsakelig gjelde gårdsbruk med kårbolig.

I de tilfellene hvor tilkobling til offentlig avløpsnett ikke er aktuelt, vil en eiendom med to eller flere våningshus få pålegg om å oppgradere sine private avløpsanlegg. Mange har i dag et avløpsanlegg for hvert hus, men vi oppfordrer til at det i forbindelse med oppgraderingen bygges fellesanlegg der dette er mulig. Et slikt fellesanlegg må være dimensjonert for at det kan bo en full husholdning i hvert hus i framtiden. Godkjente leverandører av minirenseanlegg leverer anlegg dimensjonert for både ett, to eller flere hus. Et anlegg for to hus er dyrere enn ett enkelthusanlegg, men billigere enn to enkelthusanlegg.

I de tilfellene der felles privat avløpsanlegg kunne ha vært løsningen dersom eiendommen ikke ble tilkoblet offentlig avløpsnett, er det rimelig å gi en reduksjon i kostnadsgrensen per

boenhet. En slik reduksjon er kun aktuell når alle boenhetene ligger på samme gårds- og bruksnummer. Administrasjonen må gjøre en individuell vurdering av hvert enkelt tilfelle.

Forholdet mellom spredt bebyggelse og tettbebyggelse
I diskusjonene om rettferdig fordeling av kostnader, er det et grunnleggende prinsipp at forurenser skal betale. I forarbeidene til lov om vass- og kloakkavgifter (Ot.prp. nr 58 (1972-1973)) fremgår det at kostnadene skal fordeles på en slik måte at det gjenspeiler hvor mye det koster å føre vann og kloakk til hver enkelt eiendom. Det er dette som ligger til grunn for den planlagte finansieringen av eventuelt trykkavløp i spredt bebyggelse.

Siden 60-tallet har det gjennomgående vært slik at opparbeidelse av vann- og avløp for nye tomter i tettbygd strøk har vært en integrert del av tomteprisene. Når det gjelder overføringsledningene kommunen har bygd til Trømborg øst, Eidsberg stasjon og langs E18 i Hærland til Dalveien/Lundeby, har opparbeidelse av disse vært finansiert av alle som er tilkoblet offentlig vann- og avløp og betaler vann- og avløpsgebyr i Eidsberg kommune.

Konklusjon:

1. Pålegg om tilknytning til offentlig avløpsnett kan gis der tilknytning kan skje for en kostnad for eier på inntil 2G per boenhet (der G er folketrygdens grunnbeløp).

2. For eiendommer med flere boenheter på samme gårds- og bruksnummer, der felles privat avløpsanlegg ville ha vært et reelt alternativ, kan pålegg om tilknytning til offentlig avløpsnett gis der tilknytning kan skje for en kostnad for eier på inntil 1,5G per boenhet (der G er folketrygdens grunnbeløp). Administrasjonen må gjøre en individuell vurdering av hvert enkelt tilfelle.

3. Kostnadsgrensene i punkt 1 og 2 gjelder kun eiendommer i områder som i kommuneplanen er definert som LNF-områder, som ikke omfattes av plan- og bygningslovens § 27-2.

Saksframlegg

12/14 - Tenorveien 1 - Bruksendring fra næring til bolig - dispensasjon fra kommuneplanens areldel

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Inger Lise Løken	GBNR - 12/14	14/4258

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/93	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014

Rådmannens forslag:

I medhold av Plan- og bygningslovens § 19-2 gir Hovedutvalg for miljø og teknikk dispensasjon fra kommuneplanens arealdel fra næring til boligformål i Tenorveien 1 på Slitu, gnr. 12 bnr. 14.

Dispensasjonen gjelder første etasje i bygningen som ligger vest på eiendommen.

Dispensasjonen gis med bakgrunn i eiendommens beliggenhet. Den tilfredsstiller ikke lenger målsettingen i kommuneplanen om lokalisering nær store transportårer, og den grenser naturlig til eksisterende boligområder.

Dette vedtaket kan påklages i medhold av forvaltningslovens § 28. Klagefristen settes i medhold av samme lovs § 29 til 3 uker fra mottatt varsel.

Hovedutvalg for miljø og teknikks vedtak:

Saksopplysninger:

Eidsberg kommune har mottatt søknad om tiltak i Tenorveien 1 på Slitu, datert 23.09.2014. Det søkes om bruksendring fra næring til bolig i første etasje i eksisterende bygning. Første etasje er i dag registrert som næringslokale. I andre etasje er det bolig. Tiltakshaver Askimtorget Holding AS søker om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel fra næring- til boligformål i første etasje. Søknad om dispensasjon er datert 05.11.2014. Ansvarlig søker er

Østre Linje arkitektur og landskap.

I kommuneplanens arealdel for Eidsberg kommune fra 2005-2017, er eiendommen avsatt til næring. Eiendommen består av to bygninger, hvor en er i bruk som garasje/lager, og den andre er omsøkte bygning som ligger vest på eiendommen, inntil Tenorveien mot vest og Fylkesvei 128 mot nord.

Rådmannens merknader:

Det er en forutsetning for å kunne innvilge dispensasjon etter plan- og bygningslovens § 19-2 at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra ikke blir vesentlig tilsidesatt. De ulike bestemmelser i planer har som oftest blitt til gjennom en omfattende beslutningsprosess. Det skal derfor ikke være en kurant sak å fravike disse, også for at planens hovedformål som overordnet informasjons- og beslutningsgrunnlag ikke skal undergraves. Fordelen ved å gi dispensasjon må være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering jf. § 19-2, 2. ledd. Det vil normalt ikke være anledning til å gi dispensasjon når hensynene bak bestemmelsen det søkes dispensasjon fra fortsatt gjør seg gjeldende med styrke.

Søker begrunner søknad om dispensasjon slik:

- Første etasje er oppgradert med nytt kjøkken, nytt vindfang og et ekstra soverom.
- Oppgraderinger som tilfredsstiller TEK 10 er utført i form av innvendig etterisolering av yttervegger og dekke mellom kjeller og 1. etasje, samt nedsenket isolert lydhimmel mellom 1. og 2. etasje.
- Krav til MUA (minste uteoppholdsareal) for boligformål er tilfredsstilt, det gjelder både størrelse og støy.
- Bygningens 1. etasje har de siste årene, i perioder, vært benyttet til boligformål med kontordel. Bygningens 2. etasje har alltid vært brukt som bolig.
- En dispensasjon vil ikke berøre tilgrensende naboer negativt.

Søker mener at fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene.

Punktene som søker lister opp viser at man ved en bruksendring til bolig i første etasje sikrer en hensiktsmessig bruk av bygningen. Uteområdet rustes opp slik at krav til størrelse og støy tilfredsstilles. Tiltaket vil få universell utforming både utomhus og innvendig.

Adkomst til eiendommen er fra Tenorveien.

Eiendommen ligger inntil gamle E 18, som nå er nedgradert til fylkesvei. Fylkesveien er ikke lenger en hovedfartsåre. Målsettingen bak kommuneplanens strategi for næringsformål er å sikre en god lokaliseringsmessig tiknytning til infrastruktursystemer. Næringsarealer skal lokaliseres slik at arealkrevende og mindre publikumsintensive virksomheter er plassert nær store transportårer.

Eiendommen med omsøkte tiltak ligger ikke lenger inntil en stor transportåre. Den har en beliggenhet hvor det i dag ikke er naturlig å etablere næringsvirksomhet. Man har næringsområdene rundt avkjøringen fra nye E 18 på Brennemoen/Gislingrud som er store, attraktive næringsområder. Disse områdene tilfredsstiller kommuneplanens målsetting om

nærhet til store transportårer, og samler arealkrevende virksomheter.

Eiendommen ligger i forlengelse av område avsatt til boligformål i kommuneplanen og i reguleringsplan for del av Slitu syd «Gang- og sykkelvei Tenor skole-Øyerud». Det er etablert gang- og sykkelvei fra Fylkesvei 128 langs Tenorveien bort til Tenor skole som ligger ca 230 meter fra omsøkte bolig.

Omgivelsene og eiendommen i seg selv er et godt utgangspunkt for etablering av bolig i første etasje i omsøkte bygning. Det er kort vei til skole med gangvei helt frem. Eiendommen grenser inn mot et boligområde, og vil således ikke skille seg ut fra omkringliggende omgivelser. Det eksisterer allerede en bolig i bygningen.

Administrasjonen mener at hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra ikke lenger er aktuelle på denne eiendommen. Fordelene ved å gi dispensasjon vil være klart større enn ulempene.

Konklusjon:

Administrasjonen anbefaler med bakgrunn i saksutredningen at det gis dispensasjon fra kommuneplanens arealdel fra næringsformål til boligformål i Tenorveien 1, gnr. 12 bnr. 14 på Slitu som omsøkt.

Vedlegg:
Søknad om dispensasjon datert 05.11.2014
Utdrag fra kommuneplanens arealdel om målsetting for boligbebyggelse og næringsformål
Situasjonsplan Tenorveien 1
Utsnitt fra kommuneplankartet Tenorveien 1

Saksframlegg

230/112 - Smedgaten 11 - fasadeendring - bruksendring fra nærings- til boligformål

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Torhild Filtvedt	GBNR - 230/112, HIST - 14/295 esa	14/2523

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/94	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014

Rådmannens forslag:

Hovedutvalg for miljø og teknikk imøtekommer klagen, og gir i medhold av plan- og bygningslovens § 19-2, dispensasjon fra reguleringsplanen Mysen Idrettspark § 5, fra parkeringsformål til boligformål, i Smedgaten 11, gnr 230, bnr 112, i Mysen.

Vedtaket begrunnes med at det på denne eiendommen vil være vanskelig å drive fremtidig forretningsdrift mot sterkt trafikkert gate hvor det er parkeringsforbud. Det er begrenset med tilgang til parkeringsplasser i nærområdet som kan dekke et slikt behov for eiendommen.

Fordelene med å etablere bolig i eksisterende næringslokale anses å være større enn ulempene i dette tilfellet. Det er også viktig at nyetableringer bør skje i den sentrale bykjernen der tilgjengelighet og parkeringsforhold tilsier at det er enklere å ha en aktiv forretningsdrift.

Bruksendringen må behandles som delegert sak før arbeidene kan igangsettes.

Hovedutvalg for miljø og teknikks vedtak:

Saksopplysninger:

Saksopplysninger - møte 25.11.14:

Denne saken ble først lagt fram for hovedutvalget til behandling i møte den 6.5.14.

Vedtaket ble at hovedutvalget ikke ønsker å gi tillatelse som omsøkt med begrunnelse at det har vært et prinsipp i Mysenbyen at det skal være næring i 1. etasje, noe hovedutvalget ikke ønsker å fravike.

Saken ble påklaget, og i møte 16.9.14 vedtok hovedutvalget å utsette saken.

I møte 21.10.14 ble saken behandlet som en dispensasjonssak hvor opprinnelig begrunnelse for søknad om bruksendring, ble lagt til grunn for administrasjonens behandling og forslag til vedtak. Hovedutvalg for miljø og teknikk vedtok med 6 mot 3 stemmer å ikke gi dispensasjon fra parkeringsformål til boligformål. Det ble orientert om klageadgang i medhold av forvaltningslovens bestemmelser.

Eidsberg kommune har mottatt klage på vedtaket, datert 3.11.14. Klagen er mottatt i rett tid.

Klagen lyder som følger:
«Det klages på vedtaket i sak 14/83 – bruksendring fra nærings- til boligformål.

Ønsket endring:
På bakgrunn av begrunnelse som følger under ønskes vedtaket endret fra avslag til tillatelse til bruksendring til leilighet i 1. etasje i Smedgaten 11.

Begrunnelse:
Begrunnelsen for avslaget er at det ikke ønskes leiligheter i 1. etasje i Mysenbyen. Smedgaten 11 fremstår ikke som et naturlig næringslokale, det har alle elementer av et bolighus og henvender seg også ut mot gårdsplass som ligger vekk fra Smedgaten, med innkjøring fra Høgliveien. Bygningen ligger plassert for seg selv ved siden av parkeringsområde til idrettsanlegget, og har ingen direkte tilknytning til andre næringslokaler. På motsatt side av Smedgaten ligger Smedgaten 20 & 22, begge tilsvarende bygg med leiligheter på bakkeplan. Dette kombinert med at bygget allerede har en innredet og godkjent leilighet i 1. etasje. Tiltaket omfavner dermed kun en del av 1. etasje og bruksendring av denne vil ikke medføre noen store endringer i utseende annet enn utvendig oppussing som vil løfte inntrykket av bygget.

Eiendommen ligger i et regulert område med plannavn «Idrettssenter på Mysen» og utenfor reguleringsområdet definert med plannavn «Mysen Sentrum 1986». Det er forståelse for at det politisk er ønskelig å bevare næringslokaler i 1. etasje på bygg i Mysen sentrum, men denne eiendommen ligger utenfor dette området. Huset ligger med boliger i Smedgaten i syd og Høgliveien i nord, samtidig også plassert slik at fremtidig næring vil være svært usannsynlig. Med dette som grunnlag mener vi at alle positive sider ligger til rette for at bruksendringen skal aksepteres.
Stian Engen /sign./ Lars Erik Lundeby /sign./»

Rådmannens merknader til behandling av klage – møte 25.11.14

Sakens fakta har vært beskrevet i de tidligere saksframleggene – det vises derfor til disse.

Vi vil bemerke og bekrefte søkers opplysninger om at bygningen ikke ligger i tilknytning til

andre bygninger med næringsdrift i gateplan. Dersom det i framtiden vil bli behov for næringslokaler i området, vil det kunne søkes om å tilbakeføre areal i bygningen fra boligformål til næringsformål. Dagens situasjon med næringslokaler som ikke er i bruk - og som henvender seg med tomme vinduer ut mot Smedgaten -, gir ikke bygningen noe positivt preg.

Dersom hovedutvalget ikke vedtar rådmannens forslag til vedtak, er det viktig at avslaget gis en begrunnelse.

Forvaltningsloven har bestemmelser om begrunnelse. Under følger utdrag av regelverket i forhold til det som kommer til anvendelse i denne saken.

§ 24.(når enkeltvedtak skal grunngis).
Enkeltvedtak skal grunngis. Forvaltningsorganet skal gi begrunnelsen samtidig med at vedtaket treffes.
§ 25.(begrunnelsens innhold).
I begrunnelsen skal vises til de regler vedtaket bygger på, med mindre parten kjenner reglene. I den utstrekning det er nødvendig for å sette parten i stand til å forstå vedtaket, skal begrunnelsen også gjengi innholdet av reglene eller den problemstilling vedtaket bygger på.
I begrunnelsen skal dessuten nevnes de faktiske forhold som vedtaket bygger på. Er de faktiske forhold beskrevet av parten selv eller i et dokument som er gjort kjent for parten, er en henvisning til den tidligere framstilling tilstrekkelig. I tilfelle skal det i underretningen til parten vedlegges kopi av framstillingen.
De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, bør nevnes. Er det gitt retningslinjer for skjønnsutøvingen, vil i alminnelighet en henvisning til retningslinjene være tilstrekkelig.
Dersom hovedutvalget ikke imøtekommer klagen, blir saken oversendt til Fylkesmannen i Østfold for avgjørelse.
For øvrig vises til rådmannens tidligere merknader til saksframstillingene.

Konklusjon – møte 25.11.14:

Administrasjonen opprettholder konklusjoner fra forrige behandlinger.

Vedlegg:
230/112 - Smedgaten 11 - fasadeendring - klage på vedtak - bruksendring fra nærings - til boligformål
Tegninger og situasjonskart
Reg.plan og kommunedelplankart
Sak 14-83 - Ny beh. - Saksframlegg med vedtak

Saksframlegg

Avtale om mottak og behandling av avløpsvann og septikslam mellom Trøgstad og Eidsberg kommune

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Jan-Erik Fredriksen		14/4715

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/95	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014
	Formannskap	PS	
	Kommunestyret	PS	

Rådmannens forslag:

Saken legges fram for kommunestyret med slik **innstilling**:

Avtale om mottak og behandling av avløpsvann og septikslam mellom Trøgstad og Eidsberg kommune, datert 10.11.14, vedtas

Kommunestyrets vedtak:

Formannskapets innstilling:

Hovedutvalg for miljø og teknikks innstilling:

Saksopplysninger:

Bakgrunn
Det har over tid vært ført forhandlinger mellom Trøgstad og Eidsberg kommuner om en avtale om mottak og behandling av avløpsvann og septikslam. Trøgstad kommune vil levere sitt avløpsvann og sitt septikslam til Eidsberg kommune for rensing. Bakgrunnen er at Trøgstad kommune ikke har et godkjent renseanlegg. Det har vært vurdert to alternative løsninger fra Trøgstad sin side: bygge eget renseanlegg eller levere avløpsvann og septikslam til Eidsberg kommune sitt renseanlegg.

Økonomi
I forhandlingene har det vært lagt til grunn at Trøgstad kommune skal kjøpe disse tjenestene av Eidsberg kommune etter retningslinjene for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, selv om en slik avtale er å betrakte som kjøp/salg av tjenester. Det er derfor ikke krav om at prisen for dette fastsettes etter retningslinjene for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester.

Trøgstad kommune skal betale sin forholdsmessige andel av de samlede utgiftene Eidsberg kommune har til rensing av avløpsvann ved Mysen Renseanlegg og overføring av avløpsvannet fra tilkoblingspunktet til Eidsberg kommunes ledningsnett ved Laslett til Mysen Renseanlegg. Fordelingen mellom Trøgstad og Eidsberg beregnes etter målte mengder avløpsvann som Trøgstad overfører til Eidsberg sitt ledningsnett ved målepunkt som er plassert der Trøgstad sitt ledningsnett kobles til Eidsbergs ledningsnett ved Laslett og de samlede målte mengdene som mottas på Mysen Renseanlegg. De samlede utgiftene som skal fordeles er både de årlige driftsutgifter og årlige kapitalutgifter (avskrivninger og kalkulatorisk rente) for rensing av avløpsvann ved Mysen renseanlegg og for overføringsledningen fra Laslett til Mysen Renseanlegg. Det er de gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, rundskriv H-3/14, som skal gjelde for disse beregningene. For mottak av septikslam skal Trøgstad betale de til enhver tid gjeldende gebyrer for mottak av slam ved Mysen Renseanlegg.

Illustrasjoner av hvordan prisen for Trøgstad kommune vil kunne bli:

Selvkostberegninger - rensing

AVLØP. Selvkostberegning for årene 2013-2016		Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Alle beløp i 1000 kr Registreringsfelt som må fylles ut	KOSTRA	Funksjon 350 Avløps-rensing	Funksjon 350 Avløps-rensing	Funksjon 350 Avløps-rensing	Funksjon 350 Avløps-rensing
Indirekte henførb. kostnader, fra funksjon 120+130		**965**	**965**	**965**	**965**
Drift- og vedlikeholdsutgifter:					
Lønn og sosiale kostnader, korr. ref. sykelønn	010:099 -- 710	1354	1717	2120	2120
Kjøp av varer og tjenester til kommunal tjenesteprod.	100:299 -- 690/790	1824	2228	2099	2099
Ekstern tjenesteproduksjon, pris andel driftsutgifter	350/370/380	204	230	310	310
Sum drift- og vedlikeholdsutgifter:	**L21:L23**	**3382**	**4175**	**4529**	**4529**
Kapitalkostnader:					
Avskrivninger		3069	3506	3544	3628
Kalkulatorisk rente - 2,75%		1023	1214	1137	1093
Sum kommunens kapitalkostnader	L27:L28	4092	4720	4681	4721
Ekstern tjenesteproduksjon, pris andel kapitalkostnader	kfr. 350/370/380				
Sum kapitalkostnader:	**L29+L30**	**4092**	**4720**	**4681**	**4721**
Brutto totalkostnader produksjon og distribusjon	**L24+L31**	**8439**	**9860**	**10175**	**10215**

Kapitalutgifter – overføringsledning fra Laslett til Mysen Renseanlegg

Anleggskostnad	35 000 000
Avskrivning over 40 år	
Kalkulatorisk rente	2,75 %

	Avskrivning	Kalk rente	Kapitalutg	Trøgstads andel
År 1	875 000	962 500	1 837 500	416 753
År 2	875 000	938 438	1 813 438	411 295
År 3	875 000	914 375	1 789 375	322 674
År 4	875 000	890 313	1 765 313	311 943

Trøgstad sin andel av driftsutgifter knyttet til overføringsledningen – tilsyn mv er foreslått satt til kr 0,10 pr m3 og reguleres årlig med endring av konsumprisindeksen

Under forutsetningene over vil Trøgstad betale for mottak og rensing av avløpsvannet:

	Samlet pr år	Pris pr m^3
År 1	2 352 852	kr 10,69
År 2	2 669 784	kr 12,14
År 3	2 179 710	kr 9,91
År 4	2 139 203	kr 9,72

Årsaken til prisen vil gå ned, har sammenheng med at Nortura vil øke sine mengder avløpsvann i årene fremover.

Når det gjelder mottak av septikslam fra Trøgstad skal de etter avtaleforslaget betale det samme som andre kommuner gjør. Gebyret for 2015 er foreslått til kr 350,- pr m3.

De tekniske anlegg

Renseanlegg
Trøgstad kommune sitt renseanlegg drives på dispensasjon fra fylkesmannen. Trøgstad kommune må derfor få på plass en godkjent ordning for rensing av sitt avløpsvann innen rimelig tid. Eidsberg kommune har et relativt nytt renseanlegg (2005 – 2007). Renseanleggets kapasitet vurderes å kunne ta imot og rense de mengder avløpsvann som forventes i noen år fremover. Det har vært en omfattende vurdering av renseanlegget i forbindelse med at Nortura utvider sin virksomhet ved anlegget i Hærland vesentlig. I disse vurderingene har også Trøgstad sine avløpsmengder vært med i vurderingene. I tillegg til mengder avløpsvann, betyr også sammensetningen av avløpsvannet mye for renseprosessene. Det stilles betydelige krav til rensing av avløpsvannet, særlig gjelder det rensing av fosfor. Fylkesmannen som forurensningsmyndighet stiller krav til kommunene. Disse kravene fremgår av den utslippstillatelsen som fylkesmannen gir kommunene. Eidsberg kommune må på bakgrunn av de økte mengdene vil få ved renseanlegget, måtte søke om fornyet utslippstillatelse. Det har vært kontakt med fylkesmannen om dette. Som følge av at Eidsberg kommune vil motta avløpsvannet fra Trøgstad, er det Eidsberg kommune som vil få ansvaret for at også avløpsvannet fra Trøgstad tilfredsstiller de rensekrav fylkesmannen setter. Det må påregnes at det mellom 2020 og 2025 må bygges et nytt renseanlegg, med utgangspunkt i den kunnskap vi i dag har. I dagens priser er dette en investering på 2-300 mill kr.

Ledningsnett
Som følge av økte avløpsmengder fra Nortura ble det raskt avklart at det måtte bygges ny overføringsledning fra Nortura sitt anlegg i Hærland til Mysen renseanlegg. Ny overføringsledning vil være på plass ved årsskiftet 2014/2015. Overføringsledningen fra Laslett til Mysen Renseanlegg er dimensjonert til også å kunne ta imot avløpsvannet fra Trøgstad kommune. Dette prosjektet har en samlet kostnad på ca. 75 mill kr. Dette har sammenheng med at det samtidig utføres omfattende saneringsarbeider som Eidsberg er forpliktet til å gjøre etter vedtatt saneringsplan for avløp og hovedplan for vannforsyning.

Forholdet til offentlige krav.
Gjennom avtalen forplikter Eidsberg kommune seg til å ivareta alle offentlige krav som knyttet til et renseanlegg. Forurensningsmyndighetens krav er omtalt under avsnittet om

renseanlegg. I tillegg kommer krav fra Arbeidstilsynet om internkontroll og krav om både ROS-analyse (Risiko- og sårbarhetsanalyse) og beredskapsplan for å kunne møte uforutsette hendelser.

Rådmannens merknader:
Det har pågått forhandlinger mellom kommunene siden 2011. Det ble tidlig avklart at kommunene som gode naboer vil kjøpe/selge tjenesten om mottak og rensing av avløpsvannet fra Trøgstad etter retningslinjene for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester. Det innebærer at Trøgstad kommune betaler de faktiske utgifter og Eidsberg kommune tjener ikke på salg av disse tjenestene.

Samtidig har det vært viktig for begge parter å ha en avtale som også ivaretar hensyn til åpenhet og innsyn for offentligheten. Det er de som betaler avløpsgebyr i de respektive kommunene som berøres av denne avtalen. De har derfor all rett til innsyn i avtalen og avtalens konsekvenser for avløpsgebyrets størrelse.

Dette er en langsiktig avtale som i første omgang gjelder for 20 år som forlenges med 5 år om gangen, dersom ingen av partene sier opp avtalen på de vilkår som avtalen setter. Det er uvanlig med så lange avtaleperioder. Det skyldes at investeringer på dette området har lange tidsperspektiver. Det derfor helt nødvendig at avtalen avspeiler dette.

Det har vært størst usikkerhet om Mysen Renseanlegg har tilstrekkelig kapasitet til å kunne motta og rense de økte avløpsmengdene fra Nortura og Trøgstad kommune. For Eidsberg har det vært avgjørende å sikre at renseanlegget vil kunne motta avløpsmengdene fra Nortura først. Derfor har det tatt noe tid å få avtalen med Trøgstad på plass. Det vurderes som meget sannsynlig at dagens renseanlegg klarer å motta og rense de avløpsmengdene som nå forventes at Mysen Renseanlegg i årene fremover vil motta. Eidsberg kommune har over år tilfredsstilt forurensningsmyndighetens rensekrav og det er sannsynlig at dette også vil kunne skje fremover. Samtidig vet vi at det vil komme strengere rensekrav. Dette vil utfordre dagens renseanlegg. Det er derfor sannsynlig at et nytt renseanlegg vil måtte bygges mellom 2020 og 2025. Dette vil være en stor investering, samtidig som dagens renseanlegg på det nærmeste er avskrevet. Det vil derfor være mulig å kunne bære en slik investering uten at det vil drive gebyrene urimelig høyt. Det forutsetter selvfølgelig at avløpsmengdene i årene fremover holder seg minst på det nivå vi vil få fra 2015 og fremover.

Det legges til grunn at avtalen med Trøgstad kommune og Eidsberg kommune trer i kraft med virkning fra senest 1. jan 2016. Dette fordi Trøgstad kommune må bygge en overføringsledning fra Skjønhaug til Laslett i løpet av 2015.

Vedlegg:
Utkast til avtale om kjøp av avløpstjenester 10.11.14
Påkobling trøgstad- vedlegg til avtale om mottak av avløpsvann mm 10.11.2014

Saksframlegg

Avtale om samarbeid mellom Trøgstad og Eidsberg kommuner. Utbygging og drift av utvidet drikkevannsproduksjon ved Sandstangen Vannverk

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Jan-Erik Fredriksen		14/4716

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/96	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014
	Formannskap	PS	
	Kommunestyret	PS	

Rådmannens forslag:

Saken legges fram for kommunestyret med slik **innstilling**:

Avtale om samarbeid mellom Trøgstad og Eidsberg kommuner for utbygging og drift av utvidet drikkekvannsproduksjon ved Sandstangen Vannverk datert 10.11.2014, vedtas

Kommunestyrets vedtak:

Formannskapets innstilling:

Hovedutvalg for miljø og teknikks innstilling:

Saksopplysninger:

Bakgrunn

Trøgstad og Eidsberg har i dag samarbeidsavtaler når det gjelder drift av Sandstangen Vannverk. Samarbeidet ble etablert på 80-tallet. Gjeldende avtale er fra 1997. Eidsberg kommune har behov for økte mengder vann for å møte det behovet Nortura har til sitt nye slakteri og foredling av hvitt kjøtt. I løpet av få år øker Nortura sitt behov fra i overkant av 100.000 m3 vann til i overkant av 400.000 m3 vann pr år.

De tidligere avtaler om utbygging og drift av Sandstangen Vannverk er derfor vurdert til å være modne for revisjon. Samarbeidsavtalen vil bare gjelde for produksjon av vann. Eidsberg og Trøgstad vil selv ha ansvar for utbygging og drift av sitt eget distribusjonsnett fra Sandstangen vannverk til kommunens vannabonnenter.

Økonomi
I forhandlingene har det vært lagt til grunn at Trøgstad kommune skal ha eie og ha ansvar for vannverket. Eidsberg kommune betaler sin forholdsmessige andel av utgiftene til utbygging og drift av vannverket utfra selvkostprinsippet.

Eidsberg kommune skal betale sin forholdsmessige andel av de samlede utgiftene Trøgstad kommune har til produksjon av drikkevann Sandstangen Vann. Fra de punktet hvor vannmengdene som leveres til Eidsberg kommune sitt distribusjonsnett måles, har Eidsberg fullt ut økonomisk ansvar.

De samlede utgiftene som skal fordeles er både de årlige driftsutgifter og årlige kapitalutgifter (avskrivninger og kalkulatorisk rente) for produksjon av drikkevann ved Sandstangen Vannverk. Det er bare de investeringer som gjøres fra det tidspunkt avtalen trer i kraft som skal inngå i beregning av de årlige kapitalutgifter. Dette fordi det fram til i dag har vært en fordeling av investeringsutgiftene mellom kommunene det året investeringene har vært gjort. Det er de gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, rundskriv H-3/14, som skal gjelde for disse beregningene.

Regnskapet for 2013 viser at Trøgstad kommune hadde brutto driftsutgifter på 854.000 kr til sin vannproduksjon.

De tekniske anlegg

Vannreservoaret på Sandstangen er mer en tilstrekkelig for å møte det behovet Eidsberg kommune har for å kunne levere de vannmengder som Nortura har behov. Det er gjort ytterligere undersøkelser og vurderinger av grunnvannsforekomsten på Sandstangen som dokumenterer dette. Det er også dokumentert at vannet er av høy kvalitet og tilfredsstiller de krav Mattilsynet setter til drikkevannskvalitet. Det må forventes at det vil bli stilt strenge krav til drikkevannskvaliteten fremover. Selv om Trøgstad og Eidsberg har god drikkevannskvalitet, må en forvente at det vil bli stilt krav som vil kunne utløse store investeringer for å kunne opprettholde en trygg produksjon av vann av tilfredsstillende kvalitet.

Ledningsnett
Kommunene er selv ansvarlige for sine distribusjonsnett. Eidsberg kommune vi sikre sine vannleveranser gjennom å legge nye overføringsledninger fra Sandstangen til Tosebygda og også styrke beredskapen for vannleveranser gjennom å øke bassengkapasiteten. Dette vil mest sannsynlig skje gjennom en økt kapasitet gjennom et lavtrykksbasseng på Høytorp.

Forholdet til offentlige krav.
Gjennom avtalen forplikter Trøgstad kommune seg til å ivareta alle offentlige krav som knyttet til vannproduksjon. Det vil gjelde Mattilsynets krav til produksjon av vann som næringsmiddel. I tillegg kommer krav fra Arbeidstilsynet om internkontroll og krav om både

ROS-analyse (Risiko- og sårbarhetsanalyse) og beredskapsplan for å kunne møte uforutsette hendelser.

Rådmannens merknader:
Det er vært nødvendig med en revisjon av avtalen mellom Eidsberg og Trøgstad når det gjelder vannproduksjon på Sandstangen. Dette skyldes i første rekke det økte behovet for vann som Eidsberg kommune har, men det har også vært hensiktsmessig å få en avtale hvor ansvarsdelingen er tydeligere. Det foreligger i dag to avtaler som regulerer samarbeidet mellom Eidsberg og Trøgstad når det gjelder Sandstangen Vannverk. Det ble tidlig avklart at kommunene som gode naboer vil kjøpe/selge tjenesten om produksjon av drikkevann etter retningslinjene for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester. Det innebærer at Eidsberg kommune betaler de faktiske utgifter og Trøgstad kommune tjener ikke på salg av disse tjenestene.

Samtidig har det vært viktig for begge parter å ha en avtale som også ivaretar hensyn til åpenhet og innsyn for offentligheten. Det er de som betaler drikkekvannsgebyr i de respektive kommunene som berøres av denne avtalen. De har derfor all rett til innsyn i avtalen og avtalens konsekvenser for vanngebyrets størrelse.

Dette er en langsiktig avtale som i første omgang gjelder for 20 år som forlenges med 5 år om gange, dersom ingen av partene sier opp avtalen på de vilkår som avtalen setter. Det er uvanlig med så lange avtaleperioder. Det skyldes at investeringer på dette området har lange tidsperspektiver. Det derfor helt nødvendig at avtalen avspeiler dette.

Det har ikke vært faglig tvil om grunnvannsforekomsten på Sandstangen har tilstrekkelige mengder til å dekke et behov for drikkevann som er betydelig større enn hva behovet nå ser ut til å være selv etter at Nortura øker sitt vannforbruk opp mot 600.000 m3 nærmere 2030. Dette er bekreftet gjennom de oppdaterte undersøkelser og vurderinger som Eidsberg kommune har besørget og bekostet i sin helhet. Disse undersøkelsene er gjort i nært samarbeid med Trøgstad kommune.

Det legges til grunn at avtalen mellom Eidsberg og Trøgstad kommune trer i kraft med virkning fra senest 1. jan 2016.

Vedlegg:
Utkast til samarbeidsavtale Sandstangen vannverk 10.11.14 - Copy
Prosjektnotat Grunnvannsuttak Sandstangen- vedlegg til avtale om vannverk 10.11.14

Saksframlegg

Politisk organisering i Eidsberg kommune

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Henning Sætra		14/1331

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/35	Administrasjonsutvalget	PS	25.11.2014
14/62	Hovedutvalg for kultur og oppvekst	PS	25.11.2014
14/38	Hovedutvalg for helse og velferd	PS	25.11.2014
14/97	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014
	Formannskap	PS	
	Kommunestyret	PS	

Rådmannens forslag:

Saken legges fram for formannskapet/kommunestyret med slik **innstilling**:

1. Politisk styringsmodell etter valget høsten 2015 baseres på følgende hovedprinsipper:
   - Formannskap. Formannskapet fungerer som partssammensatt utvalg når der behandles administrative saker (jfr. Hovedavtalen).
   - 2 komitèer/utvalg med beslutningsmyndighet. I større utredningssaker og saker av stor prinsipiell betydning, oppnevnes saksordfører.
   - Fordelingsutvalg som fordeler saker til komitèene/utvalgene.
2. Dagens antall representanter i kommunestyret opprettholdes.
3. Innen 1. mai 2015 skal følgende forhold være utredet og klar til politisk behandling:
   - Delegeringsreglement
   - Reglement for komitèene/utvalgene
   - Reglement for politisk godtgjørelse

Kommunestyrets vedtak:

Formannskapets innstilling:

Administrasjonsutvalgets innstilling:

Hovedutvalgenes innstilling:

Saksopplysninger:

Kommunestyret vedtok i møte den 19.06.14 å nedsette en arbeidsgruppe til å utrede og gjennomgå kommunens politiske organisering. Arbeidsgruppen har bestått av:

- Ordfører
- Varaordfører
- Opposisjonsleder

Administrasjonen v/rådmann og personalsjef har vært sekretær for utvalget og deltatt i møtene.

Det ble videre oppnevnt en referansegruppe bestående av 1 representant for hvert av partiene i kommunestyret. Det er avholdt to møter med referansegruppa.

Før arbeidet i arbeidsgruppa tok til, var det ønske om innspill, erfaringer osv fra kommuner som har en annen politisk styringsform enn Eidsberg kommune (komitèmodellen). Det tok tid å etablere et slikt møtepunkt noe som dessverre forsinket arbeidet. Sarpsborg kommune har vært inne og orientert og redegjort for sin erfaring med komitèmodellen.

Mandatet til arbeidsgruppa er omfattende, og delvis grunnet ovenstående forhold har gruppa valgt å gjøre utredningen i 2 etapper:

Etappe 1:

- Vurdering av politisk modell
- Antall representanter i kommunestyret

Dette er forhold som må avklares i 2014.

Etappe 2:

- En vurdering og gjennomgang av økonomiske konsekvenser
- Møtetidspunkt (dag-kveldsmøter)
- Delegeringsreglement
- Reglement for komitèene og utvalg
- Reglement for politisk godtgjøring

De ulike elementene i etappe 2 har delvis vært vurdert i det arbeidet som nå er gjort.

Styringsmodell:

Notatet som er vedlagt saken, har vært grunnlaget for drøftinger i arbeidsgruppe og styringsgruppe. Her legges det særlig vekt på å redegjøre for komitèmodellen og hovedprinsippene i denne. Hovedutvalgsmodellen har vært gjeldende i Eidsberg i snart 3 tiår

og er godt innarbeidet og velkjent.

Forskjellen mellom komitèmodellen og hovedutvalgsmodellen kan kort synliggjøres slik:

Komitèmodellen:	**Hovedutvalgsmodellen:**
Politikerne setter dagsorden/legger premissene for saksbehandlingen Det oppnevnes politiske saksordførere Stor grad av samhandling pol/adm under saksbehandlingen Det fattes ikke vedtak i komitèene - innstilling til kommunestyret Behandler saker på tvers av sektor og fag.	Administrasjonen saksbehandler Sakene initieres av administrasjonen Sakene ferdig saksbehandlet til HU Hovedutvalgene fatter vedtak Fag-/sektororganisert

En eventuell omlegging til komitèmodellen vil bety en betydelig endret arbeidsmåte for politikerne, det er en modell som er mer prosessorientert enn vedtaksorientert. Endret arbeidsform medfører at det også bør drøftes forhold knyttet til møtetidspunkt, større grad av frikjøp av politikere, godtgjørelse for politisk arbeid og ikke minst nivået på delegering til administrasjonen.

Vitalisering og engasjement er to forhold som har stått sentralt i arbeidsgruppas og styringsgruppas drøftinger. Komitèmodellen inneholder elementer som helt klart kan bidra i en slik retning. Det er imidlertid knyttet usikkerhet til om Eidsberg har et saksomfang som gjør en rendyrket komitèmodell egnet. Antall saker av overordnet karakter som trenger lengre utredning er en ting. Et annet forhold er at det ikke fattes vedtak i komitèene, noe som vil kreve omfattende grad av delegering, eventuelt stor saksmengde i formannskapet.

Referansegruppa anbefaler en modell som kan sies å være en videreutvikling av dagens organisering:

- 2 komitèer/utvalg med vedtaksmyndighet. Ett utvalg for tjenesteutvikling (livsløp) og ett utvalg for miljø og teknikk (samfunnsutvikling).Det innføres en ordning med saksordfører for mer overordnede saker (jfr komitèmodellen). Det etableres et fordelingsutvalg som fordeler saker til de to komitèene/utvalgene. Et reglement for utvalgene må avklare nærmere hvordan saksgangen i utvalgene skal være.
- Administrasjonsutvalget avvikles i sin nåværende form. Administrative saker iht Hovedavtalen behandles av formannskapet. De tillitsvalgte tiltrer møtene når formannskapet behandler administrative saker. Formannskapet fungerer da som et partssammensatt utvalg etter Hovedavtalen.
- Andre utvalg som kontrollutvalg, eldreråd, rådet for funksjonshemmede, ungdomsrådet m.v. må finne sin plass i den politiske organisasjonsmodellen.

Antall representanter i kommunestyret:

Et forhold som må avklares før årsskiftet er antall representanter i kommunestyret. Som et alternativ til dagens antall, har arbeidsgruppa vurdert en reduksjon til 29 representanter.

Med utgangspunkt i valgresultatet fra siste kommunevalg (2011) ville mandatfordelingen sett slik ut:

Parti	Representanter
AP	6
SV	1
SP	4
Krf	2
V	2
H	12
Frp	2
Sum	29

Styringsgruppa går enstemmig inn for å opprettholde dagens antall representanter i kommunestyret. Dette begrunnes i ønsket om at flest mulig engasjeres i det politiske arbeidet i kommunen. Gjennomgående representasjon er videre et viktig prinsipp når ny modell skal på plass. I denne sammenheng inkluderes også valgte varamedlemmer til kommunestyret.

Ordføreren har ivaretatt dialogen med hovedtillitsvalgte knyttet til de foreslåtte endringene i organisering av partssammensatt utvalg (administrasjonsutvalget).

Rådmannen ser det naturlig å innstille på arbeidsgruppas anbefaling da valg av politisk organisasjonsform i all hovedsak er et politisk anliggende.

Vedlegg:
Politisk organisering nov v3- 2014

Saksframlegg

Årsbudsjett, avgifter og gebyrer 2015

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Ståle Ruud		14/4714

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
14/19	Rådet for funksjonshemmede	PS	24.11.2014
14/23	Eldrerådet	PS	25.11.2014
14/21	Ungdomsrådet	PS	25.11.2014
14/36	Administrasjonsutvalget	PS	25.11.2014
14/63	Hovedutvalg for kultur og oppvekst	PS	25.11.2014
14/39	Hovedutvalg for helse og velferd	PS	25.11.2014
14/98	Hovedutvalg for miljø og teknikk	PS	25.11.2014
	Formannskap	PS	
	Kommunestyret	PS	

Rådmannens forslag:

Saken legges fram for formannskapet/kommunestyret med slik **innstilling**:

Årsbudsjett 2015 vedtas slik det foreligger med følgende presiseringer og tillegg:

1. Eidsberg kommunes budsjett for 2015 fastsettes slik det framkommer av:

- Budsjettskjema 1A – driftsbudsjett (jfr. Budsjettdokumentet 2015 – kap. 6)
- Budsjettskjema 2A – investeringsbudsjettet (jfr. Budsjettdokumentet 2015 – kap. 9).

2. Driftsrammer for virksomheter 2015 og investeringsoversikt 2015 vedtas som vist i budsjettskjema 1B og 2B – jfr. Budsjettdokumentet 2015 – hhv. i kap. 6 og 9.

   De vedtatte rammer slik de framkommer av budsjettskjema 1B for brutto driftsutgifter (DU) og brutto driftsinntekter (DI) er absolutte og forpliktende rammer.

3. Omprioriteringer og prioriterte tiltak i driften iverksettes som beskrevet i tabell i budsjettdokumentets kapittel 6.

4. Omprioriteringer og foreslåtte tjenestereduksjoner iverksettes som beskrevet i budsjettdokumentets kapittel 6.

5. Eidsberg kommune gjennomfører et låneopptak på totalt 108.080.000,- kroner i 2015. 95.580.000,- kroner av låneopptaket skal gå til delfinansiering av investeringsprosjekter i 2015, og 12.500.000,- kroner skal gå til startlån/etableringslån som kommunen videreformidler.

   Rådmannen har i gjeldende finansreglement fullmakt til å forestå låneopptaket/-ene på totalt kr. 108.080.000,- og fastsette både lånestruktur og rente- og avdragsprofil.

6. I forbindelse med økonomiplan 2016-19 vil kommunestyret måtte finne inndekning for en kostnadsvekst fra 2015-nivå på i størrelsesorden 10-15 millioner kroner. En ser det som nødvendig at rådmann i sitt arbeid med økonomiplanen både vurderer muligheten for ytterligere tjenestekutt med tilhørende konsekvensvurderinger, samt parallelt vurderer mulighetene for å øke kommunens inntekter i de kommende år.

7. Rådmann bes gjennomføre en vurdering av kommunenes ulike vakt- og beredskapsordninger med sikte samordning, kostnadseffektiv drift og sikre en tilfredsstillende beredskap. I vurderingen skal følgende vaktordninger innlemmes:

- vaktordningene innen brann og redning,
- teknisk vakt (vei, vann og avløp),
- vaktordning vedr. brøyting av veier mm og
- vaktordning knyttet til kommunale bygg.
- vaktordningene innen brann og redning,
- teknisk vakt (vei, vann og avløp),
- vaktordning vedr. brøyting av veier mm og
- vaktordning knyttet til kommunale bygg.

   Det forutsettes at en slik vurdering skjer i samarbeid med de ansattes organisasjoner. Vurderingen skal være gjennomført i første tertial. Det legges til grunn at eventuelle endringer iverksettes med virkning fra 1. juli 2015.

   Forslag til endringer fremmes til behandling for administrasjonsutvalget før hovedutvalget for miljø og teknikk fatter endelig vedtak i saken.

8. Eventuelle nedjusteringer av budsjettene til interkommunale selskaper i forbindelse med nye representantskapsmøter for selskapene i november, skal uavkortet gå til å redusere budsjettert bruk av 3,415 mill kroner i disposisjonsfond før nye driftstiltak vedtas.

9. Rådmannen bes utrede mulighetene for en mulig samordning av ressursene knyttet til vei, park og anlegg med forvaltning, drift og vedlikehold. Hensikten med vurderingen er å sikre en faglig forsvarlig og kostnadseffektiv bruk av kommunens samlede maskinpark og de ansattes kompetanse. Det forutsettes at en slik vurdering skjer i samarbeid med de ansattes organisasjoner. Vurderingen skal være gjennomført innen 2 tertial. Det legges til grunn at eventuelle endringer iverksettes med virkning fra 1. januar 2016.

Dersom utredningen anbefaler endringer i dagens organisering, skal denne legges fram for behandling i administrasjonsutvalget før hovedutvalget for miljø og teknikk fatter endelig vedtak i saken.

10. Det avsettes følgende reserveposter til politisk disposisjon i 2015-budsjettet:

Kr. 400.000,-	Budsjettreserve til formannskapets disposisjon
Kr. 60.000,-	Budsjettreserve til ungdomsrådets disposisjon
Kr. 20.000,-	Budsjettreserve til eldrerådets disposisjon
Kr. 20.000,-	Budsjettreserve til rådet for funksjonshemmedes disposisjon

Utover dette avsettes kroner 7,5 mill kroner til kompensasjon for lønnsoppgjøret i 2015 på tilleggsbevilgningspost til senere fordeling. Helårseffekt av lønnsoppgjøret i 2014 på 17,5 mill kroner er også plassert på reservert post til fordeling når endelig fordeling mellom virksomhet foreligger.

11. Kommunale avgifter, gebyrer og leier prisjusteres slik det framgår av eget avgiftshefte. Der hvor tjenesten er merverdiavgiftsbelagt kommer merverdiavgiften i tillegg, med unntak av billettpris på kinoforestilling hvor merverdiavgiften er inkludert i billettprisen.

12. Følgende disponeringsfullmakter gis med hjemmel i forskrift om kommunale og fylkeskommunale budsjetter, § 4:

A. Formannskapet gis fullmakt til å fordele de budsjettreserver som er bevilget til politisk styring (konto 149000.00000.100) – kr 400.000,-. Ordfører gis fullmakt til å disponere midlene i samsvar med formannskapets fordeling.

B. Rådmannen gis fullmakt til å:
- foreta nødvendige tekniske budsjettjusteringer som følge av organisasjonsmessige endringer
- foreta nødvendige tekniske budsjettendringer dersom det skulle oppstå avvik i forhold til gjeldende KOSTRA-forskrifter gjennom budsjettåret 2015.
- fordele avsatte lønnsmidler til dekning av lønnsoppgjøret i 2015 (konto 149000.97020.100) ut på virksomheter når resultatet av lønnsoppgjøret er kjent.
- disponere sykepengerefusjoner til dekning av sykevikarer med tilhørende sosiale utgifter.
- disponere tilskudd bevilget til spesielle formål i løpet av budsjettåret
- å foreta interne omfordelinger av årsverksressurser.

Kommunestyrets vedtak:

Formannskapets innstilling:

Hovedutvalg for miljø- og teknikks innstilling:

Hovedutvalg for helse- og velferds innstilling:

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs innstilling:

Administrasjonsutvalgets innstilling:

Eldrerådets innstilling:

Rådet for funksjonshemmedes innstilling:

Ungdomsrådets innstilling:

Saksopplysninger:

Rådmannens forslag til Årsbudsjett 2015 ble presentert for politiske representanter og andre ved offentliggjøringen 30. oktober 2014.

Rådmannens merknader:

Budsjettdokumentene som danner grunnlag for rådmannens innstilling er;

1. Budsjettdokumentet 2015 m/Årsbudsjett 2015 (rådmannens forslag av 30.10.2014)
2. Avgiftshefte 2015 – Kommunale avgifter, gebyrer og leier (rådmannens forslag av 30.10.2014)
3. Eidsberg kirkelige fellesråd – Budsjett 2015 (vedtatt av kirkelig fellesråd 22.10.2014)

Vedlagt formannskapets innstilling til kommunestyret vil også kontrollutvalgets vedtak av budsjett for kontroll og tilsyn 2015 følge med. Rådmannen gjør oppmerksom på at kontrollutvalgets vedtak av budsjett for kontroll og tilsyn 2015 er 87.000,- kroner høyere enn hva rådmannen har lagt til grunn i sitt budsjettforslag. Rådmannen har ikke hatt kjennskap til kontrollutvalgets forslag til budsjett før etter at rådmannens forslag til budsjett ble lagt fram. Inndekning av merutgiftene til kontroll og tilsyn for 2015 må dekkes innenfor gjeldende ramme eller ved ytterligere bruk av disposisjonsfond.

Konklusjon:

Rådmannen oversender forslag til Årsbudsjett, avgifter og gebyrer 2015 til politisk behandling.

Vedlegg:

Budsjett 2015 Rådmannens innstilling

Avgiftshefte 2015 rådmannens innstilling

Budsjettskriv 2015 Eidsberg kirkelige fellesråd

Kontrollutvalgets vedtak av budsjett for kontroll og tilsyn 2015

Saksframlegg

Høringsuttalelse fra Eidsberg kommune til «Forslag til Regional plan for vannforvaltning og regionalt tiltaksprogram for vannregion Glomma, vannområde Glomma Sør for perioden 2016-2021»

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Hilde Riddervold Enger	FA - K54	14/4481

Kode	Tittel	SaksNummer	Møtedato
HOMT	Hovedutvalg for miljø og teknikk	14/99	25.11.2014
KST	Kommunestyret	14/91	04.12.2014

Rådmannens forslag:

Saken legges fram for kommunestyret med slik **innstilling**:

1. Eidsberg kommune ser positivt på arbeidet med å sikre en felles, bærekraftig bruk av vannressursene på tvers av sektormyndighetene, og ønsker å være en aktiv bidragsyter til at målene i vannforskriften nås.
2. Eidsberg kommune vil fremheve behovet for styrkede økonomiske ressurser fra statlig hold for å sikre implementeringen av direktivet i vannforvaltningen og gjennomføringen av aktuelle tiltak innenfor ulike sektorområder.
3. Til innholdet i selve høringsdokumentene avgis innspill i samsvar med «Høringsuttalelse fra Eidsberg kommune».

Kommunestyrets vedtak:

Hovedutvalg for miljø og teknikks innstilling:

Saksopplysninger:

Fylkesutvalgene i Oppland, Hedmark, Akershus, Buskerud, Sør Trøndelag, Sogn og Fjordane og Østfold fylkeskommuner og Oslo Byråd har vedtatt å legge forslag til «Regional plan for vannforvaltning og regionalt tiltaksprogram i vannregion Glomma 2016-2021» ut til høring og offentlig ettersyn.

Høringsfrist er 31.12 2014. Endelig forslag til plan blir utarbeidet av vannregionmyndigheten og fylkeskommunene i samarbeid med vannregionutvalget. Sluttbehandling av planen skjer i

de berørte fylkeskommunene våren 2015. Vedtatt regional plan oversendes til sentral godkjenning ved Kongen i statsråd innen 1. juli 2015.

Bakgrunn:

Innledning

Den regionale vannforvaltningsplanen med tiltaksprogram er et sentralt verktøy for helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet og vannressursene våre. Planen har som mål å gi sektorene det grunnlaget de trenger for å igangsette miljøforbedrende tiltak. Tiltak som skal føre til at alt overflate-, grunn og kystvann når god tilstand innen 2021.

Miljømålene for vannforekomstene, som fremkommer i planen, skal legges til grunn i kommunal, fylkeskommunal og statlig planlegging og virksomhet i vannregionen. Det er den offentlige forvaltningen som har ansvaret for at miljømålene oppfylles.

Vannforskriften

Arbeidet med vannmiljø styres etter forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften), som gjennomfører EUs vanndirektiv i norsk rett. Vannforskriften trådte i kraft 1.1.2007. Hovedformålet med vannforskriften er å sikre beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet, og om nødvendig iverksette forebyggende eller forbedrende miljøtiltak for å sikre miljøtilstanden i ferskvann, grunnvann og kystvann. Vannforskriften legger opp til at det settes miljømål for alt vann (vannforekomster). Det generelle målet er at alle vannforekomster minst skal opprettholde eller oppnå ”god tilstand” i tråd med nærmere angitte kriterier.

Organisering

Vannforskriften deler landet i vannregioner med én fylkeskommune som vannregionmyndighet i hver vannregion. For vannregion Glomma er det Østfold fylkeskommune som er vannregionmyndighet. Vannregion Glomma består av 12 vannområder, bl.a. Haldenvassdraget, Morsa, Glomma Sør og Øyeren. Vannområdene dekker ofte hele eller deler av flere kommuner, som da må samarbeid om vannforvaltningen. Arbeidet i vannområdet Glomma Sør er styrt og finansiert av kommunene, fylkeskommunen og fylkesmannen i fellesskap.

Fremdriftsplan og planperioder

Gjennom vannforskriften får vi en tydelig fremdriftsplan med tidspunkt for hva man skal jobbe med til enhver tid. Det er lagt opp til 3 planperioder på tolv år hver – seks år planleggingsfase og seks år med gjennomføringsfase. Vi er nå inne i den første landsdekkende planperioden fra 2010 til 2021.

Haldenvassdraget og Morsa var 2 av vannområdene som var med i pilotperioden fra 2007-2015, mens Glomma Sør er inne i sin første periode nå.

Illustrasjon som viser 6 års sykluser for vannforvaltningen:

Se eget vedlegg.

Illustrasjon som viser planperiodene:

Se eget vedlegg.

Forvaltningsplanen med tiltaksprogram:

Klimaendringer

Forventede klimaendringer tilsier at det vil bli varmere og våtere vintre, varmere og tørrere somre, større høstflommer og mer kraftig nedbør. En slik utvikling vil være en utfordring i vannmiljøsammenheng. Klimaendringene forventes å ville gi økt tilførsel av næringsstoffer til vassdragene samtidig som også høyere vanntemperatur vil kunne gi økt risiko for uønsket oppblomstring av blågrønnalger.

Innenfor planperioden 2016-2021 vil bare en liten del av de langsiktige forventede klimaendringene finne sted. Det er likevel viktig at det settes inn langsiktige tiltak, som tar høyde for forventet utvikling. Forventede klimaendringer medfører generelt at det vil være behov for å sette inn sterkere tiltak for å oppnå ønsket forbedring i vannkvalitet. Det er også viktig at det tas høyde for større nedbørsmengder ved planlegging og utforming av de langsiktige tiltakene som skal gjennomføres.

Tilstandsvurderinger og påvirkninger

I hele Østfold er det blitt gjennomført en omfattende overvåkning over flere år og vi har således relativ god kunnskap om vannkvaliteten, spesielt i innsjøene våre.

Overvåkningen viser at mange vann i Glomma Sør har moderat eller dårlig miljøtilstand og ikke kommer til å nå kvalitetsmålet om god vanntilstand. Ansvarlige myndigheter er derfor pliktige til å iverksette tiltak. Hovedutfordringene er som oftest næringsstoffer som tilføres vannet fra landbruksarealer, fra offentlige og private avløpsanlegg, forurensning fra industri, transport, infrastruktur eller fra tette flater i byene. I tillegg er noen av vannforekomstene påvirket av sur nedbør.

Påvirkningene som er registrert er i all hovedsak kjente påvirkninger som bærer preg av at Østfold er et område hvor det bor mange mennesker – både i by og bygd, hvor det drives aktivt landbruk, med etablert industri og kraftverk, men hvor det også finnes større skogs- og friluftsområder.

Eksempelvis vil forurensningen fra landbruket i hovedsak være:

1. fosfor (som er mat for alger i ferskvann) som enten er bundet til jordpartikler og havner ut i vassdraget ved erosjon eller avrenning gjennom grøftesystemet
2. fosfor som løses opp i regnvannet/jordvannet – f.eks. spredning av husdyrgjødsel før plantene får tatt opp næringen eller blir bundet til jordpartikler som forårsaker høye fosforkonsentrasjoner i jorda som så lekker ut ved nedbør

Foreslåtte tiltak

De fleste foreslåtte tiltakene i Glomma Sør er stort sett knyttet til spredt og kommunalt avløp, landbruk, industri og sur nedbør. Klimaendringene vil føre til økende vannmengder på ulike tidspunkter på året. Det vil føre til økte belastninger på allerede gammelt avløpsnett og økt avrenning fra jorder og veier.

Samarbeidet i vannområdene skal sørge for at alle tar sin del av ansvaret. Derfor har sektorene foreslått flere ulike tiltak:

- Oppgradering av det offentlige avløpsnettet
- Koble flere husstander på det offentlige avløpsnettet
- Etablering av – og tilsyn av private, spredte avløpsanlegg
- Hindre næringsavrenning fra jorder ved bl.a. redusert jordbearbeiding, mindre gjødsling og brede vegetasjonsbelter langs vassdrag
- Miljøplaner og vannmiljørådgivning for landbruk og andre næringsinteresser
- Sikre minstevannføring og gjøre miljøtiltak for fisk i utvalgte elver
- Ny renseteknologi og reduksjon av utslipp fra industrien

Foreslåtte tiltak for vannforekomster i Eidsberg kommune:

Type påvirkning	**Tiltak**
Avrenning fra landbruket:	Tetting av gjødselskjeller/punktutslipp Redusere beitebruk i vassdraget 8 meter vegetasjonssoner langs vassdrag Grasdekte vannveier Gras på særlig erosjonsutsatte arealer Etablering av fangdammer Drift og Vedlikehold av fangdammer Redusert jordbearbeiding Vannmiljørådgivning Miljøavtaler med bønder P-AL reduksjon til P-AL 7 Forbedret spredningsmetodikk Hydrotekniske tiltak 100 % stubb i erosjonsklasse 2, 3 og 4
Spredt avløp	Tilsyn og kontroll med små avløpsanlegg Etablering av spredte avløpsanlegg Tilkobling til offentlig avløpsnett
Kommunalt avløp	Separering av avløpsnett Lokal overvannshåndtering Frakobling av takvann Forsinkelsestiltak (tette flater) Infiltrasjonstiltak (tette flater) Reparere feilkoblinger på avløpsnettet Oppgradering av renseanlegg
Forsuring (sur nedbør)	Kalkingstiltak Internasjonale avtaler

Kommunenes rolle:

Forvaltningsplanen gir føringer til kommunene i vannregionen, og skal bidra til å samordne og gi retningslinjer for arealbruken på tvers av kommune- og fylkesgrensene. Dersom retningslinjene fravikes gir dette grunnlag for å fremme innsigelse etter plan- og bygningsloven.

Kommunene er også en aktiv part inn i arbeidet med vannforvaltningen gjennom bl.a. vannområdene. Gjennom vannområdene deltar kommunene i ulike faggrupper og styringsgrupper, samt bidrar med innspill til tiltaksanalysene som ligger til grunn for forvaltningsplanen.

Kommunen har mange ulike roller i arbeidet med å forbedre vannmiljøet, men tydeligst kommer dette frem når kommunen på den ene siden er med på å forurense vassdraget ved utslipp av kloakk fra offentlige anlegg og på den andre siden er ansvarlig myndighet som skal sørge for at det blir iverksatt tiltak for å bedre vannkvaliteten.

- Ansvar for egne avløpssystemer ift oppgradering, rensing, lekkasjer og kontroll
- Forurensningsmyndighet for mindre avløpsanlegg
- Tildeling av miljøtilskudd til landbruket og kontroll av miljøforskrifter
- Bidra til overvåking av vassdragene
- Planmyndighet med bl.a. ansvar for klimatilpasning.
- Ansvarlig for byggesaksbehandling, ift overvann, kommunalt- og private avløpsanlegg.

Rådmannens merknader:

Ut fra en totalvurdering foreslår rådmannen følgende høringsuttalelse:

Målkonflikter

Opprettholdelse av god miljøtilstand i vann kan være gjenstand for en rekke målkonflikter lokalt, men også nasjonalt. Det er nødvendig at disse spørsmålene blir bedre ivaretatt i endelig forvaltningsplan og tiltaksprogram. Målkonfliktene må tydeliggjøres, og det må fremkomme hvordan og hvem som skal avklare disse. Det bør også fremgå hvilket nivå konfliktene skal avklares på, enten lokalt, regionalt eller nasjonalt nivå.

Landbruk og vannmiljø

En vesentlig del av næringsstofforurensningen til vassdragene på Østlandet kommer fra dyrket mark. Det er en fordel for både vannmiljøet og landbruket at matjord og næringsstoffer beholdes på jordet, men allikevel settes en del av miljøtiltakene i landbruket i direkte konflikt med de nasjonale målene om økt matproduksjon.

Det trengs en tydelig avklaring fra sentrale myndigheter om hvor en skal trekke grensen i denne målkonflikten, og om dette skal avklares lokalt eller sentralt. Denne målkonflikten er også vagt formulert i vannforvaltningsplanen som er til høring. Det er et stort behov for en større differensiering av hvilke områder hvor økt matproduksjon skal være styrende, og hvor vannkvalitet skal være styrende. Dette bør baseres på resipientvurderinger og næring- og

brukerinteresser. Vannregionmyndigheten må føre denne saken videre slik at ansvar for dette vanskelige spørsmålet får en avklaring.

Fornybar energi og vannmiljø
En annen målkonflikt er sentrale føringer for økt andel fornybar energiforsyning. Dette medfører blant annet utbygginger og effektivisering av en rekke vannkraftverk, noe som kan ha en uheldig påvirkning på vannmiljøet. Eksempelvis kan vassdragsregulering også ha påvirkning på flomproblematikk, erosjon og endret vannføring. Slike målkonflikter kan være svært komplekse, da de ofte omfatter mange ulike interessegrupper. Ved vurdering eller revidering av konsesjoner er arbeidet derfor arbeidskrevende. Arbeidet med konsesjonene tar ofte lang tid grunnet begrensede saksbehandlingsressurser hos Norges vassdrags og Energidirektorat.

Det bør derfor jobbes for å øke saksbehandlingskapasiteten hos NVE. I tillegg er det behov for å avklare hvilke vassdrag som skal få status som «sterkt modifiserte» og dertil hørende mindre strenge miljømål. Det er vannregionmyndigheten sin oppgave å avklare dette.

Industri, næring og vannmiljø
En rekke industribedrifter og mindre foretak kan ha utslipp til resipient. Lokalt behandles det også flere saker der private interesser ønsker å gjennomføre tiltak som kan ha negativ konsekvens for vannmiljø og miljø. Eksempler kan være avfallsanlegg og massedeponier og igjenfylling av raviner. Det kan være utfordrende å balansere verdiskapningen opp mot vannmiljøet.

Denne problemstillingen bør synliggjøres i større grad i forvaltningsplanen.

Befolkningsvekst og vannmiljø
I mange kommuner viser framskrivninger at det vil bli en vesentlig befolkningsøkning de neste årene. Dette vil bety økt behov for infrastruktur og fortetting. Med dagens forhold er vannmiljøet i flere områder utsatt for ett stort press med hensyn på blant annet nedbygging av arealer (tette flater) og kapasitet på avløpsnettet.

Denne problemstillingen bør synliggjøres i større grad i forvaltningsplanen.

Manglende virkemidler
Alle er enige om at det er viktig med rent vann, og mange ganger kan det også være enighet om målet for god vannkvalitet, men vi mangler virkemidlene for å gjennomføre tiltakene. Derfor er det viktig å synliggjøre noen områder hvor det er behov for nye virkemidler, eller der eksisterende virkemidler bør utvikles.

Klimaendringer
Forventede klimaendringer medfører generelt at det vil være behov for å sette inn mer tiltak for å kunne oppnå ønsket forbedring i vannkvalitet. Det er også viktig at det tas høyde for klimaendringene med større nedbørsmengder ved planlegging og utforming av de langsiktige tiltakene som skal gjennomføres.

Forvaltningsplanen beskriver utfordringene knyttet til klimaendringene på en tilfredsstillende måte.

Flom, erosjon og ras
Flom, erosjon og ras kan tilføre store mengder næringsstoffer til vassdragene. Tiltak mot dette er viktig for å oppnå god vannkvalitet i vassdrag med særlige utfordringer, men vannområdene opplever at det er vanskelig å få gjennomslag for prioriteringer av midler til denne typen tiltak.

Det er derfor et stort behov for å øke de statlige bevilgningene til erosjons og flomforebyggende tiltak i vassdragene. Det bør også avsettes egne bevilgninger til tiltak som skal gjennomføres ut fra miljøhensyn, da slike tiltak i dag må konkurrere om tildelinger fra samme pott som tiltak som skal sikre menneskeliv og store materielle verdier.

Overvann
Klimaendringene og økt nedbør fører til overbelastning på overvannsnettet. Vann må i større grad ledes på overflaten, gjennom vegetasjon og naturlig dreneringssystemer, og frem til vassdragene.

Krav til overvannshåndtering må inn i planverk og utbyggingsavtaler, og dersom det er kommunene som skal håndtere dette, er det behov for økt kompetanse på dette feltet. Det er nødvendig å tydeliggjøre sektoransvaret for overvannshåndtering, spesielt i byer og tettsteder.

Landbruk
Erfaringer fra de vannområdene som har vært med i første planperiode (2010 -2015) har vist at det har vært vanskelig å få iverksatt nok tiltak i sårbare områder.
Regjeringen har varslet en betydelig revisjon av produksjonstilskuddsforskriften for landbruket noe som vanskeliggjør å komme med konkrete forslag til tiltak/manglende virkemidler når vi ikke vet hva som blir vedtatt. Endringsforslagene som har betydning for vannmiljøet er:

- Opphevelse av kravet om ikke å jordarbeide nærmere vassdraget en 2 meter målt horisontalt fra normal vannstand. Dette foreslås erstattet med at det skal være et vegetasjonsbelte mot vassdrag som er egnet til å motvirke avrenning og at dette beltet ikke skal jordarbeides.
- I dag har fylkesmannen hjemmel til å bestemme at foretaket må følge bestemte jordbearbeidingsrutiner mv., dersom jorda på en landbrukseiendom ligger i et område med erosjonsfare og innenfor nedbørsfelt til sårbart vassdrag eller sårbart kystområde. Tilsvarende bestemmelse følger allerede av jordlova, og regelen foreslås derfor opphevet i produksjonstilskuddssammenheng. Fylkesmennene kan foreslå videreføring av disse forskriftene/miljøkravene som inntil nå har ligget under produksjonsforskriften og legge de inn under jordloven.
- Krav om tilfredsstillende miljøplaner er allerede tatt bort. I disse miljøplanene inngikk blant annet gjødselplan og sprøyteplan/journal i tillegg til flere andre punkter. Gjødselplan og sprøyteplan er foreslått videreført som er et vilkår for å motta

produksjonstilskudd. Annet innhold i miljøplanene legges inn under KSL (kvalitetssikring i landbruk).

Det finnes i dag flere aktuelle tiltak som er mulig å gjennomføre for å oppnå godt vannmiljø, men mengden tiltak som er gjennomført i landbruket har ikke vært tilstrekkelig for å nå målene. Eidsberg kommune ønsker å peke på følgende viktige kriterier /manglende virkemidler for å få iverksatt nødvendige landbrukstiltak, og rett tiltak på rett plass:

1. Det må stilles nok økonomiske virkemidler (inkl økte satser) til disposisjon slik at det skal være lønnsomt å være en miljøvennlig bonde.
2. I de sårbare vassdragene/deler av vassdragene må ordningene om ulike miljøkrav videreføres og evt. utvides. Ulemper for bonden må kompenseres.
3. Veiledning ovenfor bonden må videreføres og styrkes slik at kunnskapen økes og at en sikrer at en får gjennomført de viktigste og riktigste tiltakene.
4. Forskrifter må være tydelige og mindre grad bruk av skjønn slik at en lett kan kontrollere. Eks. jordarbeidingsavstand til vassdrag.
5. Forskriftene må utformes slik at en kan kontrollere at intensjonen er fulgt. Eks. Det er krav om at bonden skal ha en gjødselplan, men kontrollmyndigheten (kommunen) har ikke rett/myndighet til å kontrollere at planen er fulgt.
6. Innføre restriksjoner på bruk av husdyrgjødsel, slam og kjøttbeinmjøl i sårbare vassdrag. Dagens praksis viser at det tilføres langt mer fosfor (unntak for storfegjødsel) enn hva plantene trenger ved bruk at disse organiske gjødselmidlene.
7. Ansvarlige sektormyndigheter, kommunene og fylkesmennene, må avsette tilstrekkelig med ressurser slik at de kan kontrollere at forskrifter/ miljøkrav overholdes og sanksjonere ved brudd.
8. Vi har etter hvert fått god kunnskap om vannkvaliteten og variasjonene. Det er viktig at en bruker denne kunnskapen til å styre hvor det trengs å iverksette mye tiltak, middels med tiltak eller kanskje en ikke behøver å iverksette landbrukstiltak. Virkemidlene må følge samme måte å inndele på.
9. En opplever økt erosjon i bekke-/elvekanter. Det er grunneiers ansvar å skjøtte bekkekanten på sin eiendom, men dette blir i liten grad utført og ingen kan pålegge grunneier å gjennomføre dette arbeidet. Det finnes heller ikke tilskuddsmuligheter. Årsaker til problemene kan også skyldes forhold oppstrøms noe som bli feil å belaste grunneiere nedstrøms. Det trengs en klargjøring av hvordan en skal få gjennomført disse tiltakene
10. Det trengs ulike stimuleringstiltak for å øke grasarealet ved sårbare vassdrag. Dessuten må det stimuleres til mer husdyrhold i de områdene hvor det omtrent ikke finnes husdyr slik at en får avsetning på gras på flomutsatte arealer, vegetasjonssoner, etc.
11. Ensidig kornproduksjon over mange år samt store tunge maskiner gir dårlig jordstruktur noe som igjen fører til økt avrenning. Ved å øke grasarealet langs de sårbare vassdragene vil en bedre forholdene betydelig. Dette krever en endring i kanaliseringspolitikken.
12. Økt areal med økologisk landbruk vil virke gunstig på vannkvaliteten.- mer gras, mindre gjødsel og fravær av plantevernmidler. Dette krever satsning fra sentrale myndigheter.
13. Det bør iverksettes et arbeid som skal vurdere fordeler og ulemper ved å innlemme forurensning fra landbruket inn i forurensningsloven.

14. En har i svært liten grad hatt fokus på avrenning av plantevernmidler fra landbruksdrift. Dette er en betydelig forurensning som det må tas mer tak i.

Spredt avløp
En stor andel av boligene på Østlandet har private avløpsanlegg, hvorav mange ikke tilfredsstiller dagens rensekrav. Disse skal oppgraderes, og det er ulikt hvor langt kommunene har kommet i arbeidet. Noen kommuner bedriver tilsyn av avløpsanleggene som er oppgradert.

For å sikre god drift av anleggene er det nødvendig å få på plass en sertifiseringsordning av servicepersonell for private avløpsanlegg. Serviceavtaler bør også kunne utføres av firmaer som er uavhengig av leverandør.

Offentlig avløpsnett
Kommunene er gjennom sine utslippstillatelser forpliktet til å redusere sine avløpsutslipp til ett minimum. Utslipp av avløpsvann utgjør lokalt likevel en vesentlig forurensningskilde til vassdragene. Kommunale avløpstiltak er blant de dyreste og minst kostnadseffektive tiltakene. For kommuner som må gjennomføre store investeringer kan dette oppleves urimelig. Det er imidlertid en rekke avløpstiltak som kommunene måtte gjennomført uavhengig av vannforskriften.

Det bør imidlertid en statlig finansieringsordning på plass for kommuner som blir pålagt kostbare tiltak med bakgrunn i vannforskriften. For å kunne praktisere dette er det behov for å avklare hvilke avløpstiltak som er utløst av vannforskriften og ikke.

Det er Fylkesmennene som er ansvarlige for å følge opp kommunenes drift og vedlikehold av avløpsnettet. Gjennom oppfølgingen sikres god internkontroll, gode planer og bedre gjennomføringsevne for avløpstiltak.

Fylkesmennene bør sikres økte ressurser for å kunne føre hyppigere oppfølging og kontroll av kommunene. En felles regional mal for avløpsplaner kunne også være ressursbesparende når kommunene skal utarbeide disse.

Overvåkning
En god overvåkning er viktig for å kunne gjennomføre en kunnskapsbasert forvaltning av vassdragene. I sterkt belastede vannforekomster vil det gjennomføres svært kostbare tiltak for å nå miljømålene. Her er det særlig viktig med tilstrekkelig overvåkning for å gi svar på hvilke tiltak som trengs for å nå miljømålene, om gjennomførte tiltak har ønsket effekt og om vi faktisk har nådd miljømålene for en vannforekomst.

I vannforskriften stilles det krav om at det gjennomføres en helhetlig overvåkning av vannforekomstene og at denne skal finansieres etter prinsippet om at forurenser betaler. I Østlandsområdet kommer store deler av næringsstofftilførselene til vassdragene fra landbruksarealene, men det er per i dag ikke etablert noen modell for at landbrukssektoren skal bidra til overvåkningen.

Det er behov for en betydelig økning i det statlige overvåkningsbidraget til vannområder med stor landbrukspåvirkning, for å sikre en kunnskapsbasert forvaltning etter prinsippet om at "forurenser betaler".

Administrativ kapasitet
For å få til en god fremdrift i tiltaksgjennomføringen, er det viktig at det er tilstrekkelig administrativ kapasitet innen relevante sektorer. Dette kan være en utfordring innenfor flere områder. Avløpsområdet i kommunene oppleves som særlig sårbar i forhold til å rekruttere og beholde fagkompetanse.

Behov for kunnskap om miljømål
En stor del av vassdragene på Østlandet renner gjennom marine leiravsetninger. Dette fører til at vassdragene blir påvirket av leirpartikler, som til dels naturlig bringer med seg næringssalter. Dagens metodikk for å vurdere miljømål for leirpåvirkede vassdrag har vesentlige mangler og må videreutvikles. Bedre metodikk vil være spesielt viktig for å kunne fastsette riktig miljøtilstand og behov for tiltak i disse vassdragene.

Vannregionmyndigheten bør arbeide for at metodikken forbedres.

Konklusjon:

Eidsberg kommune vil fremheve behovet for styrkede økonomiske ressurser fra statlig hold for å sikre implementeringen av direktivet i vannforvaltningen og gjennomføringen av aktuelle tiltak innenfor ulike sektorområder. Til innholdet i selve høringsdokumentene avgis innspill i samsvar med forslaget til «Høringsuttalelse fra Eidsberg kommune».

Vedlegg:
Høringsutkast til regional plan for vannforvaltning i vannregion Glomma, 2016-2021
Høringsutkast til regionalt tiltaksprogram ettter vannforskriften for vannregion Glomma, 2016-2021
Høringsutkast til regional plan for vannforvaltning